

к.ю.н. Гусар О.А., Коршевнюк Є. Ю.

Національний авіаційний університет, Україна

Політика в сфері діджиталізації в Україні

Діджиталізація (від агл. digitalization) означає зміни в усіх сферах суспільного життя, пов'язанні з використанням цифрових технологій. Слово являє собою спрощену форму більш точного терміну “цифрова трансформація” та є проявом глобальної цифрової революції.

На думку Тетерятник Б.С. «діджиталізація – термін англійського походження, що буквально перекладається як «оцифрування», «цифровізація» і означає перенесення у цифрову форму». В той же час, вона зазначає, що К. Лапіної-Кратасюк вважає термін «діджиталізація» охоплює значно ширший спектр значень, ніж його синонім «цифровізація». Це пов'язується з тим, що в європейській і американській дослідницьких традиціях наслідки переходу від аналогового до цифрового типу кодування інформації стали вивчатися не просто як технологічний, а й як соціальний, культурний та антропологічний процеси» [1, с.6].

Діджиталізація в Україні на сьогодні набрала стрімкого розвитку. Це спостерігається в активній державній політиці, стимулюванні бізнесу та громадян, побудові національних цифрових інфраструктур, залученні приватних інвесторів до створення цифрових платформ — від електронних розрахунків до освітнянських, медичних, логістичних, промислових та ін. Тобто діджиталізація знайшла своє місце у сфері державного управління. Так, було створено Міністерство цифрової трансформації України, яке спрямовує свою політику щодо цифровізації держави. Одним із напрямків діджиталізації, є “Держава в смартфоні” .

Активно здійснюється розробка онлайн-сервісу державних послуг «Дія». Міністерство цифрової трансформації за допомогою цього сервісу планує досягти до 2024 року три мети: доступність онлайн 100% державних послуг, автоматизація 20% послуг (тобто надання цих послуг «Young Scientist» без участі посадових осіб) та створити одну онлайнформу, за допомогою якої особа зможе отримати пакет послуг у будь-якій життєвій ситуації [2].

Наприклад, за допомогою цього порталу з'являється можливість отримати електронний формат своїх водійських прав. У разі коли водійські права відсутні, їх наявність завжди можна підтвердити представникам поліції за допомогою смартфона.

Базове законодавство діджиталізації представлено такими нормативно – правовими актами: Законами України: «Про електронні документи та електронний документообіг» від 30.09.2015; «Про електронні довірчі послуги» від 05.10.2017; «Про електронний цифровий підпис» від 02.11.2016; «Про адміністративні послуги» від 11.06.2017; «Про захист персональних даних» від 01.01.2017; «Про доступ до публічної інформації» від 01.05.2015; «Про інформацію» від 01.01.2017; «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах» від 19.04.2014; Концепцією розвитку електронного урядування в Україні, затвердженою Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.09.2017 № 649-р; Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17.01.2018 р. № 67-р «Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018–2020 роки та плану заходів щодо її реалізації» та ін.

Сьогодні активно здійснюється реалізація оцифрування уряду, це є один із напрямів реформи державного управління. В Розпорядженні Кабінету Міністрів від 22 серпня 2018 р. № 617-р «Про затвердження плану заходів з реалізації Концепції розвитку електронного урядування» визначено, що інформаційно-комунікаційні технології необхідні для покращення ефективності системи державного управління, її прозорості та зручності, зокрема операційного компонента, що забезпечує діяльність державних органів [3].

Основним завданням при цьому визначено створення реєстрів даних земельних ділянок і нерухомості, юридичних осіб, громадян, податків, соціального страхування, забезпечення функціональної сумісності систем та здійснення обміну даними на атоматичному рівні замість подання довідок та інших документів.

Вважаємо звернути увагу на позитивні зміни, які відбудуться в процесуальних правовідносинах з застосуванням цифрових технологій в цивільному, господарському, адміністративному та кримінальному процесі. «Відповідні положення були включені до трьох нових процесуальних кодексів (ст. 100 Цивільного процесуального кодексу України, ст. 96 Господарського процесуального кодексу України, ст. 99 Кодексу адміністративного судочинства України), які набули чинності 15.12.2017. Відповідні зміни були внесені також до Кримінального процесуального кодексу України (ст. 99). Звертаємо увагу, що і до цих новацій (закріплення поняття «електронний доказ», «електронний документ» безпосередньо в кодексах), судова практика розвивалася шляхом визнання і прийняття таких доказів, як, наприклад, документів на електронних носіях, інформації, опублікованої на сайті або в соціальній мережі» [4].

Отже, політика діджиталізації держави направлена на організацію покращення електронного документообігу всередині органів влади та в міжвідомчих установах; створення нової форми діалогу між державою та суспільством; використання інформаційно-комунікаційних технологій для інтерактивного зв'язку і встановлення ефективного зворотного зв'язку органів влади з громадянами; розбудова нової політичної комунікації між громадянами та владою.

Література

1. Тетеряник Б.С. Діджитизація та діджиталізація в контексті віртуалізації господарської діяльності. URL: <http://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2018/03/Teteriatnyk.pdf> (дата звернення: 06.01.2020).
2. Державні послуги «Дія». Міністерство цифрової трансформації. URL: <https://plan.diia.gov.ua/> (дата звернення: 12.11.2019).
3. Про затвердження Положення про Державну архівну службу України : Указ Президента України від 6 квітня 2001 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/407/2011>(дата звернення: 14.01.2020).
4. Кібенко О. Діджиталізація як нова ера розвитку корпоративного права. URL: <https://sud.ua/ru/news/blog/145948-didzhitalizatsiya-yak-nova-era-rozvitku-korporativnogo-prava> (дата звернення: 26.12.2019).